

KOMPOSTUJMY ODPADY ZIELONE

Zgodnie z ustawą o odpadach powinniśmy ograniczać masę odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko. Sposobem zmniejszenia ilości odpadów organicznych przekazywanych na składowisko jest oddanie ich wyspecjalizowanej firmie lub kompostowanie w przydomowych kompostownikach. To ostatnie jest szczególnie godne polecenia ze względu na możliwość uzyskania własnego nawozu. Na rynku są dostępne gotowe pojemniki do kompostowania, ale przymę można wykonać także własnoręcznie. Kompostowanie to tani sposób na produkcję cennego nawozu, który jest bezpieczny dla roślin i polepsza jakość gleby. Kompostowanie jest dobrą metodą na to, aby utylizować kłopotliwe biodegradowalne odpady.

Wykorzystanie kompostu:

- Prywatne ogrody
- Ogrodnictwo
- Rolnictwo i specjalne uprawy
- Kształtowanie krajobrazu
- Rekultywacja składowisk
- Roboty ziemne
- Eksport

Kompost to nawóz bezpieczny – nie można go przedawkować. Jego działanie jest powolne, a rośliny są zaopatrywane w składniki pokarmowe stopniowo w czasie całego procesu wegetacji.

Kompost można wykorzystać pod wszystkie rośliny w ogrodzie, jako nawóz przedsiewny, a także nawóz główny (w czasie wegetacji roślin). Kompostu można także używać jako ściółki, jako składnika podłoża do wysiewu nasion, do zaprawiania dołków przy sadzeniu roślin. Nawóz, chociaż niejednorodny dostarcza roślinom składników pokarmowych,

przyspiesza tworzenie próchnicy i polepsza właściwości wodno-powietrzne gleby. Można go stosować przez cały sezon, gdyż należy do grupy nawozów wolnodziałających. Tworzenie dobrze rozłożonego kompostu trwa zazwyczaj 6-12 miesięcy. Dopiero po tym czasie można uzyskać dojrzały kompost o ciemnym zabarwieniu i gruzelkowatej strukturze. Kompost uzyskiwany w szybkim czasie (3-4 miesiące) jest świeży i z reguły wykorzystuje się go jako wartościową ściółkę. Pewnymi zabiegami i preparatami można jednak znacznie przyspieszyć produkcję. Najlepszym sposobem na zapewnienie szybkiej i efektywnej produkcji kompostu jest:

- zapewnienie bakteriom kompostującym odpowiednich ilości azotu i węgla w kompostowanych odpadkach. Można do nich dodać skoszonej trawy (składnik azotu) lub suchych liści czy gałązek (składnik węgla).
- zapewnienie odpowiednich ilości tlenu (kompostowanie to efekt działania bakterii tlenowych). Należy od czasu do czasu przewrócić pryzmę kompostową, zapewniając dopływ powietrza i przemieszanie składników.

Na rynku dostępnych jest wiele preparatów, które przyspieszają naturalne procesy zachodzące podczas kompostowania. Takie preparaty wsypujemy wraz z masą zieloną w czasie, gdy napełniamy kompostownik.

Co dodać do pryzmy aby przyspieszyć kompostowanie?

- **Mieszanie kompostu** - pryzmy w kompostowniku warto przerzucać co 2-3 tygodnie. Mieszanie przyspieszy rozkład o kilka do kilkunastu tygodni.
- **Czarna folia** – wyłożenie skrzyni kompostowej folią ogrodniczą zwiększa temperaturę kompostu. Co się z tym wiąże - rozkład masy organicznej przebiega szybciej.
- **Kompostartery** – to stymulatory kompostowania skracające proces rozkładu nawet o kilka miesięcy. Dzięki stosowaniu „przyspieszaczy” tworzenie dojrzałego kompostu potrwa 4-6 miesięcy. Kompostartery można kupić w sklepach ogrodniczych lub w internecie. Zwykle są to preparaty w formie stałej lub cieczonej, zawierające mikroorganizmy lub enzymy. Przykłady: Aktywator kompostu Florovit pro, Aktywator kompostu EKOBAT, Bio-kompost, Radivit – komposter.
- **Wapno** – w pewnym stopniu przyspiesza powstawanie kompostu i jednocześnie zapobiega pleśnieniu resztek roślinnych. Zaleca się go stosować w szczególności, gdy kompost składa się z dużej ilości trawy. Przykładowe dawki: 1-2kg/m³ wapna palonego lub 2-4kg/m³ wapna węglanowego.
- **Mączka rogową** – dodatek przyspieszy kompostowanie, jeśli w pryzmach dominują reszki organiczne zawierające węgiel (zdrewniałe części, pędy, korzenie, kora).
- **Dżdżownice kalifornijskie** – żywią się materią organiczną „przerabiając” ją na cenny biohumus. Obecność tych organizmów zwiększa jakość kompostu i czas rozkładu pryzmy (o kilka miesięcy). Liście żywokostu – zwiększają ilość składników pokarmowych dostępnych w kompoście i w niewielkim stopniu przyspieszają rozkład pryzm.

Kwestie prawne budowy kompostownika

Reguluje rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 17 lipca 2015r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2015, poz. 1422). § 36 wskazuje szczegółowe warunki lokalizacji tego typu urządzeń. I tak kompostownik - do 10 m³, można lokalizować w odległości nie mniejszej niż:

- 15m od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz do magazynów produktów spożywczych,

- 7,5m od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego. W zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej odległości te powinny wynosić co najmniej:

- 5m od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi,

- 2m od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego.

Należy również zaznaczyć, że kompostownik lub pryzma kompostowa nie może stwarzać uciążliwości (tzw. emisji uregulowanych w art. 144 kodeksu cywilnego) dla sąsiadów. Prawidłowy proces kompostowania nie jest nadmiernie uciążliwy, a rozchodzące się odory z kompostownika świadczą o zakłóceniu lub nieprawidłowości tego procesu.

Jak utworzyć wartościowy kompost?

- miejsce kompostowania powinno być cieniste i osłonięte od wiatru, aby zgromadzony materiał nie wysychał, najlepiej od strony północnej lub północno-zachodniej. Kompostownik należy zakładać przy dodatnich temperaturach,

- podłoże, na którym ułożymy pryzmę kompostową lub ustawimy kompostownik, musi być przepuszczalne (najlepiej na dnie kompostownika ułożyć wysoką na ok. 20 cm warstwę gałęzi, tworząc w ten sposób warstwę drenażową). Jest to ważne, gdyż w procesie rozkładu materii organicznej dużą rolę odgrywają mikroorganizmy i dżdżownice przedostające się do pryzmy z gleby. Poza tym, jeśli nie ma odpływu wody, zgromadzone odpadki zgniją. Dlatego niedopuszczalne jest kompostowanie na betonie, folii czy utwardzonej nawierzchni,

- następną warstwą to ziemia ogrodowa lub zeszłoroczny kompost,

- kolejne warstwy to odpady organiczne przekładane warstwami ziemi lub drobnymi gałęziami. Poszczególne warstwy nie powinny być zbyt grube ani zbite (najlepiej aby kolejne warstwy pryzmy miały urozmaicony skład różnych odpadów organicznych). W celu przyspieszenia procesu kompostowania, bądź zwiększenia jego jakości można zastosować szczepionki kompostowe, czyli preparaty zawierające mikroorganizmy odpowiedzialne za rozkład (do kupienia w sklepach ogrodniczych),

- materiał odpadowy powinien być stale lekko wilgotny, więc w okresach suszy trzeba go polewać wodą,

- gdy padają deszcze, należy sprawdzać, czy woda ze stosu odpływa. Jeśli jest jej za dużo, warto rozluźnić kompost, na przykład nakłuwając go metalowym szpikulcem, co ułatwi osuszanie,

- ułożoną pryzmę kompostową najlepiej przełożyć (przemieszać) po kilku miesiącach, co umożliwi doprowadzenie powietrza oraz spulchnienie materiału. Dzięki temu przyspieszony

zostanie rozkład kompostowanych odpadów. Przekładając kompost trzeba zwrócić uwagę, aby warstwy górne znalazły się na dole, a dolne na górze, - po ok. 9-12 miesiącach powstanie dojrzały kompost, który można wykorzystać jako naturalny nawóz. W ostatecznym procesie rozkładu uzyskuje się jednolicie ciemną ziemię przypominającą zapachem ziemię leśną. Pryzma dojrzałego kompostu jest zazwyczaj niższa od tej w czasie formowania ok. 30%.

Pozytywne skutki kompostowania dla środowiska naturalnego

- zmniejszenie masy i objętości odpadów
- ograniczenie powierzchni wysypisk śmieci,
- zmniejszenie zużycia nawozów sztucznych,
- przywrócenie środowisku składników glebotwórczych.

Z czego robimy kompost?

Surowce nadające się na kompost:

- skoszona trawa (powinna być układana w kompostowniku cienkimi warstwami, dopiero po jej zwiędnięciu lub wysuszeniu, co zapobiega gniciu i wydzielaniu nieprzyjemnego zapachu),
- liście (po zwiędnięciu czy wysuszeniu),
- gałęzie drzew i krzewów (powinny być pocięte),
- chwasty,
- słoma i siano,
- owoce i warzywa,
- roślinne resztki kuchenne,
- skorupki jaj,
- papier i karton (nie zanieczyszczony kolorowym drukiem, rozdrobniony na kawałki),
- fusy po kawie i herbacie,
- popiół drzewny,
- trociny.

Należy również pamiętać, że nie wszystkie odpady zielone nadają się do kompostowania.

Kompostowaniu nie można poddawać:

- trawy z trawników intensywnie nawożonych chemicznymi środkami ochrony roślin,
- owoców warzyw, roślin, liści z oznakami chorób i grzybów,
- skórek owoców cytrusowych (obniżają aktywność mikroorganizmów w glebie),
- chwastów, które zawiązały już nasiona,
- chwastów rozmnażających się przez rozłogi i korzenie,
- zadrukowanego i bielonego papieru,
- popiołu z innych materiałów niż drewno,
- materiału roślinnego pozyskanego z okolic ruchliwych dróg (może zawierać szkodliwe metale ciężkie),
- resztek kuchennych w postaci mięsa, kości, ryb i serów (przyciąga owady i gryzonie),

- worków z odkurzacza,
- odchodów zwierząt domowych (aby nie zarazić się chorobami odzwierzęcymi).